



Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR



Pregó de la Festa de Sant Romà

Pregoner: Agustí Maria Vilà i Galí



Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

Il·lustríssim Sr. Alcalde, Sr. Delegat de Cultura a les Comarques Gironines, Sra. Alcaldessa de Tossa, Sr. Alcalde de Vidreres, senyores i senyors regidors, senyores i senyors:

A través de la Sra. Regidora de Cultura, la senyora Laura Bertran, amb la qual col·laborava en l'anàlisi d'un tema de caire cultural, es va concertar una entrevista amb el Sr. Alcalde per a les 10 de matí del dia 6 d'octubre propassat.

Al dia i hora establerts em vaig presentar al despatx del Sr. Alcalde amb determinada informació sobre el tema en qüestió, assumpte sobre el qual jo creia que versaria la nostra conversa.

D'entrada la senyora Laura Bertran m'assabenta que el motiu de la cita no és pas el que fa referència al que jo em pensava, sinó que la motivació és una altra. Només se'm va acudir dir, "bé, vosaltres direu". I l'alcalde va dir que s'havia acordat encarregar-me el pregó de les festes de Sant Romà d'enguany. I naturalment vaig acceptar. Ara vull reiterar públicament el meu agraïment, per honorar-me per aquesta tasca, al Sr. Alcalde i a la Regidora de Cultura, a l'ensem que ho faig extensiu a tot el Consistori...

Historiadors, escriptors, polítics i periodistes d'anomenada han passat per aquesta tribuna, els quals ens han parlat del nostre passat, el llunyà i el més immediat; han posat a la consideració de l'auditori les vicissituds, els alts i baixos soferts per la nostra vila des que esdevé un municipi amb identitat pròpia; èpoques florents al costat d'altres de depressió, fets aclaparadors com ara la pesta, els saqueigs de la nostra població per turcs i genovesos i les ràtzies de pirates i corsaris contra les nostres naus. També, però, altres fets positius que donaren impuls a la nostra vila: la pesca, l'agricultura, el comerç de cabotatge i el transatlàntic, la indústria suro-tapera, la tèxtil i més tard, finalment, l'explosió turística amb tota la indústria auxiliar que comporta.

Però entre tota aquesta plèiade de polítics, periodistes i historiadors trobem uns quants lloretencs que han desenvolupat les seves activitats des de la seva joventut a Lloret. Es pot dir que mai no s'han separat del poble, l'han viscut amb una intensitat pregona, de tal manera que han sabut recollir, han sabut memoritzar, han sabut conservar i transmetre una completa vivència de la nostra vila. L'han viscut intensament. Una mostra evident d'aquesta vivència n'és el contingut del pregó de Joan Sala i Lloberas, pronunciat l'any 1991.

Els estudis, el servei militar i, tot seguit, les obligacions professionals van fer que les meves relacions amb el poble on vaig néixer, esdevinguessin molt escadusseres.

Només des de lluny, amb unes visites curtes i espaiades en el temps, vaig haver de seguir els canvis que Lloret anava assolint. Des d'aquell poblet de poc més de 3.000 habitants quan va esclatar la revolta del 36, vaig anar seguint, en certa manera, l'evolució del poble sense poder sovint participar



Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

en les efemèrides que durant aquest dilatat període de, diguem-ne, desconexió s'anaven succeint.

Malgrat tot, podeu estar segurs que del meu pensament no es podia pas sostreure aquest lloc meravellós, aquest espai ple de llum i de color, on l'aire té perfums de pins i de brisa marina, on el cel i la mar es confonen en una sublim abraçada allà en la línia de l'horitzó.

No va ser fins arribar a l'edat de la jubilació quan es va poder fer realitat la meva il·lusió d'incorporar-me, tant com fos possible, a la vida diària del meu poble, cosa que es va anar fent realitat a partir d'aquell moment.

Potser m'he allargat massa en aquesta mena d'introducció personal, però volia arribar al punt de poder fer palès que avui, pel fet d'haver estat honorat per pronunciar aquest pregó de Sant Romà, s'ha assolit definitivament el meu retorn a les arrels.

M'he allargat massa ja ho sé.

Bé, ara anem per feina, la nostra Festa Major d'hivern, les Festes de Sant Romà.

Avui, però, no centrarem pas la meua intervenció en parlar-vos de nou de vaixells, de bergantins i goletes, de barques de mitjana i de llaüts, de nostramos, capitans, naviliers i armadors, de *tasajo*, aiguardent, cotó i sucre. Ja teniu els meus llibres que en tracten. Com de vegades diu una important personalitat per tots ben coneguda, avui, això no toca.

No, avui hem de centrar la nostra atenció en les festes de Sant Romà, el que signifiquen i si ens porten algun missatge pel futur.

Les festes de Sant Romà, una aturada en el camí.

Doncs sí. Una aturada en el camí que hem programat al bell mig de la tardor, que no vol pas dir temps de tristor, que no vol pas dir deixar escolar el temps pacientment esperant que el sol torni a passar pel punt d'Àries.

La nostra festa s'esdevé, doncs, dins d'una estació plena d'encant i de poesia. Si la primavera en el seu esclat ens brinda tota una policromia de verds, la tardor, amb la seva varietat de coloració, entre grocs, ocres, marrons i vermells, sembla com si ens volgués delectar amb una mena – deixeu-me-la anomenar així – de floració tardoral. Ho podeu comprovar vosaltres mateixos si durant aquesta estació feu una sortida pels afores de les nostres poblacions. Us adonareu com la natura es prodiga en oferir-nos uns marcs meravellosos de tonalitats, amb els que l'ànima es reconforta, on l'ansia de viure es magnifica, davant dels quals molts ens preguntarem per la mà que ens ha regalat amb tanta meravella.

Els nostres poetes ens en donen testimoni.

A tall d'exemple recordem-ne dos:



Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

De Miquel dels Sants Oliver:

“M’agrada quan la terra de gales se despulla,
gaudir dels solitaris paisatges autumnals;
y’l cel de plom, y’l ploure, y’l caure la fulla,
y’ls remats que corren fugint als seus corrals”.

I ara del nostre poeta Josep Maria Coll i Rodés:

L’arbreda ha començat a plorar fulles.
Mortas al primer fred en nits de goig:
ja del cel entelat cau en silenci
lo cant de la foscor...
L’istiu és fora.
La vetlla és llarga.
J’ha arribat, majestuosa, la tardor.

Aquestes festes, aquesta aturada en el camí, són una invitació a gaudir d’uns dies d’esbarjo, ben merescuts, en finalitzar uns mesos de treball intens. Per fruit de tots els actes festius, culturals i esportius que s’han organitzat per a grans, joves i menuts, activitats que s’inicien oficialment amb aquest acte, si bé ahir ja es va oferir un prelude amb diversos entreteniments a la Sala d’exposicions de l’Antic Sindicat i a l’església parroquial. Actes que es perllongaran fins al dia 26. No hi mancarà, com ja ve essent costum, la comèdia humorística de la que n’és autor i en sol ser també actor en Joan Domènech i Moner. No us ho perdeu, el títol és sucós. "Altres cops, el canvi".

En segon lloc, arribats a aquestes dates haurem, sens dubte, de fer balanç, segurament ja l’haurem fet, de quin ha estat el resultat de la temporada turística que ens ha precedit, en la qual, qui més qui menys, tots hi estem interessats.

També em sembla que ha de ser el moment de fer, tots, una autocrítica de quina ha estat la nostra aportació a la nostra vila durant el període comprès entre la festa major d’hivern de l’any passat i aquesta que estem a punt d’encetar.

Hem fet prou perquè el nom de Lloret fos millor? I en tots els aspectes: culturals, socials, mediambientals, del respecte del nostre entorn, de



Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

l'atenció merescuda als més necessitats, de la col·laboració que hem prestat a les nostres autoritats per a fer de Lloret un poble més net, més silenciós, més acollidor, més respectuós amb el nostre entorn i amb les persones que formen part de la nostra comunitat. Perquè fer un Lloret millor és la tasca de tots.

El temps passa volant. No ens n'adonarem que ja estarem a les portes d'una nova primavera.

Haurem meditat quin són els projectes, les iniciatives, les recomanacions a portar a terme per al nou període que s'iniciarà tot seguit de les festes que s'han programat i la propera festa major de Sant Romà de l'any vinent?

És de domini públic, no parlem d'altra cosa: volem canviar, tot i que sigui pas a pas, la imatge de Lloret, i em sembla que la volem canviar d'acord amb els aspectes que acabem d'esmentar en fer referència al que hem fet durant l'any que ens ha precedit.

No és pas al meu abast donar lliçons sobre el que cal fer per cadascun dels estaments de la nostra població en els àmbits que els són propis.

Permeteu-me, però, de referir-me a una parcel·la en la qual durant uns anys he prestat la meva modesta col·laboració.

És en un dels apartats de les activitats culturals, la promoció del nostre patrimoni cultural, no solament de cara als propis lloretencs sinó pensant molt especialment en els forasters que ens visiten.

Em sembla que un bon camí pot ser valorar al màxim i promoure els elements de caire històric, cultural i paisatgístic que encara posseïm.

Per als lloretencs, perquè tal vegada gent nostra desconeix alguns d'aquests elements.

Pels forasters perquè els ajudem a conèixer el que hem estat, el que encara conservem i estimem, i a la vegada ells ens donin a conèixer quan retornin a les seves llars, escampant la nova de l'alt nivell cultural que han observat en nosaltres com a poble que *mima* la seva història, els seus monuments, la seva identitat, el seu entorn.

Posseïm una colla de llocs meravellosos: jaciments arqueològics, ermites i monuments que copenen, des dels temps dels pobles ibers fins al nostres dies. Tot i que són coneguts de tots vosaltres, permeteu-me que els relacioni ràpidament. Ermita de Santa Cristina, Jardins de Santa Clotilde, castell de Sant Joan, Sant Pere del Bosc i el seu entorn, la Dona Marinera, la Torre de Defensa, la Capella de l'Hospital Vell, la Casa dels Canonges, l'església de Sant Romà i casa parroquial, el cementiri monumental, el Sepulcre Romà, els camins de ronda, els jaciments ibers de Turó Rodó, Puig de Castellet i Montbarbat, les ermites de Sant Quirze i les Alegries, i també la casa del tint en la que estan esmerçant esforços en Joan Sala i Lloberas i l'Agustí Blanc i Masferrer per a la seva recuperació, ruta en la que encara hauré caigut en més d'un oblit. De tots ells posseïm abundosa informació



Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

per poder oferir una completa descripció de cadascun, que hem de procurar que sigui fidel a la història.

Quan vaig acabar d'escriure aquest text no coneixia encara el projecte de futur Museu Obert de Catalunya. Ha estat avui mateix que he llegit la notícia.

Cal dir que certament ja s'estan promovent algun dels llocs que s'han relacionat.

I en aquest sentit vull fer esment d'una institució lloretenca, el Xino Xano, per la seva labor de 25 anys de promoció dels nostres costums, de donar a conèixer les nostres festes, d'entre el que destacaria les seves marxes de les platges de Lloret i de les Ermites amb recorreguts plens de bellesa natural, monuments, ermites i records del nostre passat.

Mireu, fa uns anys vaig organitzar una excursió a Lloret dels components i de les seves esposes d'una entitat barcelonina de la que formo part. Els vaig portar a l'ermita de Santa Cristina. Acompanyats per Joan Domènech, llavors obrer major de l'Obreria, als jardins de Santa Clotilde i a Sant Pere del Bosc, on vam dinar. Tots els components del grup van assentir que mai no s'haguessin imaginat que a Lloret posseïm tantes belleses.

D'entre la relació de llocs que hem esmentat tal vegada no ens hem adonat que se'n pot extreure una ruta ben definida de l'arquitectura modernista a Lloret.

Quin es el lloc més fotografiat del nostre poble?

Tot ho sabem.

La capella del Santíssim, coneguda vulgarment per la gent de Lloret –potser més ben dit per la gent entrada en anys- per la capella fonda, projectada per l'arquitecte lloretenc Bonaventura Conill i Montobbio i inspirada en bona mesura amb l'obra d'Antoni Gaudí.

Precisament fa ben pocs dies que s'ha posat a l'abast dels lloretencs en un fulletó, el projecte de consolidació tant de la volta d'aquesta capella, la capella fonda, com la del costat oposat, abans sagristia, coneguda actualment per "Ses Escoues", totes dues seriosament afectades en la seva estructura, a part d'altres obres de restauració i sobretot de consolidació que cal fer. Es tracta de salvaguardar en la seva part externa una obra representativa d'una arquitectura que va excel·lir a finals del segle XIX i començaments del XX.

Mireu, el conegut trencadís de l'acabament dels exteriors de l'església el trobem perfectament identificat en dues de les primeres obres de Gaudí, la casa Vicens al carrer de Les Carolines de Barcelona, i en l'edifici conegut per El Capricho, a Comillas (Cantàbria).

A tot això hi podem afegir una altra important obra. La restauració del conjunt de pintures del segle XVI, obra de Pere Serafí, pintor i poeta,



Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

pintures que formen part del retaule de l'altar major de l'església, les quals es van salvar de la destrucció de l'any 1936.

Unes d'aquestes pintures representen el martiri de Sant Romà les quals, un cop consolidades les dues cúpules que he esmentat, es posaran a l'admiració de propis i forasters.

És a dir, que quant a l'exterior de l'església posseïm una de les mostres d'arquitectura modernista que pocs pobles poden oferir, i en un lloc de l'interior de l'edifici, una demostració de l'obra d'un dels pintors catalans de més renom del segle XVI.

Em sembla que tots els lloretencs hem de veure amb bons ulls aquestes obres que, un cop acabades, seran motiu d'orgull del nostre poble i, a la vegada, sens dubte, en podrem treure profit quant a la promoció turística que es faci de Lloret.

I tornant al que fa poc anunciàvem, a partir de l'església parroquial podem conformar una ruta representació modernista de la nostra població.

Tenim el conjunt de la casa i del que va ser escola parroquial, obra del mateix arquitecte Conill, tal vegada inspirada, en aquest cas, en l'obra de Lluís Domènech i Montaner.

La façana modernista del que va ser el *Cine Moderno* a la plaça del Carme.

Un bon nombre de panteons i d'hipogeus del cementiri de la nostra població, que són, principalment, obres dels arquitectes modernistes Antoni Maria Gallissà i Soqué, Bonaventura Conill i Montobbio, Ismael Smith i Martí i Josep Puig i Cadafalch.

I finalment d'aquest últim arquitecte no podem ometre el pedró de la Mare de Déu de Gràcia i la Creu a mig camí entre el pedró esmentat i Sant Pere del Bosc.

Fins aquí un breu resum del que m'ha semblat remarcar com una mostra d'eina de treball de cara a la promoció de Lloret en un dels seus vessants, sense oblidar la tasca en altres àmbits.

Ja tenim feina si volem fer arribar una part del nostre missatge cultural a propis i forasters, objectiu per l'assoliment del qual animo a tots els lloretencs a posar-hi els cinc sentits.

Per acabar.

M'ha semblat que bona part de la introducció que fa Enric Prat de la Riba en la seva obra *La Nacionalitat Catalana* ens pot ajudar, molt millor que les meves modestes paraules, a situar-nos en la senda que podem suggerir per un Lloret millor.

"Cada any la natura ens dóna una imatge viva del que és el renaixement d'un poble. Cada any l'hivern estronca la circulació de la vida, deixa nues de verdor les branques, cobreix la terra de neu i gebrades.



Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

Però la mort és aparent. Les neus de les muntanyes es fonen i engruixeixen els rius que porten a la plana la força acumulada de geleres i congestes: la terra sent penetrar, per totes les seves mol·lècules, la humitat amorosa de l'aigua que fecunda; sota la crosta de les glaçades o el gruix protector de les neus i gebre, les llavors tremolen i es clivellen, i s'obren per donar pas a la vida que revé: les velles soques dels arbres senten l'extremitud, l'esgarrifança, que anuncia una nova pujada de la saba. Després el sol allarga els dies i entebiona l'aire: reculen les neus als bacs de les altes serres, l'oreig gronxa els sembrats i les branques grosses, a punt de brotonar, creix l'esclat de moviment, de vibració, d'activitat per tota la natura, i les seves innombrables remors canten altra vegada l'himne etern a la vida renovada."

Un bell cant al retorn de la primavera.

Gaudim intensament, jiosament d'aquesta festa més que mai, amb els actes festius, culturals i esportius que ens han estat programats per aquesta Festa Major de Sant Romà, en plena tardor, però ja des d'ara amb la ment posada en una nova primavera per a Lloret de Mar.